

**O prezentare cronologică
a literaturii române prin
70 de teste pentru
evaluarea curentă
și bacalaureat**

subiectul I și al II-lea

**10 teste
complete,
cu sugestii
de rezolvare**

PROGRAMA DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – BACALAUREAT 7

I. O PREZENTARE CRONOLOGICĂ A LITERATURII ROMÂNE PRIN 70 DE TESTE (PENTRU EXERSAREA SUBIECTELOR I ȘI AL II-LEA – PROBA SCRISĂ)..... 17

FUNDAMENTE ALE CULTURII ROMÂNE (ORIGINILE ȘI EVOLUȚIA LIMBII ROMÂNE)..... 19

- Testul 1 19
- Testul 2 22

PERIOADA VECHIE (FORMAREA CONȘTIINȚEI ISTORICE) 25

- Testul 3 25

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN SECOLELE XVII – XVIII. UMANISMUL 28

- Testul 4 28

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN SECOLELE XVII – XVIII. ILUMINISMUL..... 31

- Testul 5 31

PERIOADA PAȘOPTISTĂ 34

- Testul 6 34
- Testul 7 37

PERIOADA PAȘOPTISTĂ. ROMANTISMUL 40

- Testul 8 40

ROMÂNIA ÎNTRE ORIENT ȘI OCCIDENT 43

- Testul 9 43
- Testul 10 46

EPOCA MARILOR CLASICI. Titu Maiorescu, Criticismul junimist..... 49

- Testul 11 49
- Testul 12 52

EPOCA MARILOR CLASICI ROMANTISMUL. Mihai Eminescu 55

- Testul 13 55
- Testul 14 57
- Testul 15 60

EPOCA MARILOR CLASICI Mihai Eminescu. Proza romantică 62

- Testul 16 62

EPOCA MARILOR CLASICI Ion Creangă. Basmul cult 65

- Testul 17 65

EPOCA MARILOR CLASICI Ion Creangă. Realismul 68

- Testul 18 68
- Testul 19 70

EPOCA MARILOR CLASICI I.L. Caragiale. Comedia..... 73

- Testul 20 73
- Testul 21 76

EPOCA MARILOR CLASICI I.L. Caragiale. Proza realistă..... 79

- Testul 22 79

EPOCA MARILOR CLASICI I.L. Caragiale. Proza fantastică..... 83

- Testul 23 83

EPOCA MARILOR CLASICI REALISMUL. Ioan Slavici 86

- Testul 24 86

EPOCA MARILOR CLASICI. REALISMUL. NUVELA PSIHOLGICĂ. Ioan Slavici 89

- Testul 25 89

EPOCA MARILOR CLASICI REALISMUL. Ioan Slavici 92

- Testul 26 92

PRELUNGIRI ALE CLASICISMULUI ȘI ALE ROMANTISMULUI 95

- Testul 27 95

SIMBOLISMUL..... 98

- Testul 28 98

SIMBOLISMUL. George Bacovia 100

- Testul 29 100
- Testul 30 103

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN PERIOADA INTERBELICĂ. MODERNISMUL 105

- Testul 31 105

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN PERIOADA INTERBELICĂ. TRADIȚIONALISMUL 108

- Testul 32 108

POEZIA INTERBELICĂ, ORIENTĂRI AVANGARDISTE..... 110

- Testul 33 110

POEZIA INTERBELICĂ. MODERNISMUL. Lucian Blaga..... 113

- Testul 34 113
- Testul 35 115

POEZIA INTERBELICĂ. MODERNISMUL. Tudor Arghezi..... 117

- Testul 36 117
- Testul 37 119

POEZIA INTERBELICĂ. MODERNISMUL. Ion Barbu..... 122

- Testul 38 122
- Testul 39 124

POEZIA INTERBELICĂ. TRADIȚIONALISMUL

Ion Pillat	126
• Testul 40	126

POEZIA INTERBELICĂ. TRADIȚIONALISMUL

Vasile Voiculescu	129
• Testul 41	129

ROMANUL INTERBELIC, MODERN, PSIHOLGIC, SUBIECTIV. Camil Petrescu

• Testul 42	131
• Testul 43	133

ROMANUL INTERBELIC.

ROMANUL EXPERIENȚEI	135
• Testul 44	135
• Testul 45	138
• Testul 46	140

ROMANUL INTERBELIC.

ROMANUL PSIHOLGIC	143
• Testul 47	143
• Testul 48	146

ROMANUL INTERBELIC CU TEMATICĂ RURALĂ.

REALISMUL. Liviu Rebreanu	148
• Testul 49	148
• Testul 50	151

ROMANUL INTERBELIC CU TEMATICĂ RURALĂ.

REALISMUL. Mihail Sadoveanu	154
• Testul 51	154
• Testul 52	157

ROMANUL INTERBELIC CITADIN.

REALISMUL BALZACIAN. G. Călinescu	160
• Testul 53	160
• Testul 54	162

PROZA AVANGARDISTĂ. Urmuz

• Testul 55	165
-------------------	-----

DRAMA INTERBELICĂ

• Testul 56	168
• Testul 57	170
• Testul 58	172

IDENTITATE CULTURALĂ

ÎN CONTEXT EUROPEAN	175
• Testul 59	175

LITERATURA POSTBELICĂ. PROZA

• Testul 60	177
-------------------	-----

ROMANUL ÎN PERIOADA POSTBELICĂ.

Marin Preda	179
• Testul 61	179
• Testul 62	181
• Testul 63	184

POEZIA ÎN PERIOADA POSTBELICĂ.

Nichita Stănescu	186
• Testul 64	186
• Testul 65	188

POEZIA ÎN PERIOADA POSTBELICĂ.

Marin Sorescu	190
• Testul 66	190

POEZIA ÎN PERIOADA POSTBELICĂ.

Ana Blandiana	193
• Testul 67	193

POEZIA ÎN PERIOADA POSTBELICĂ

(DUPĂ 1989)	195
• Testul 68	195

TEATRUL ÎN PERIOADA POSTBELICĂ.

Marin Sorescu	197
• Testul 69	197

PERIOADA POSTBELICĂ.

POSTMODERNISMUL	200
• Testul 70	200

II. 10 VARIANTE COMPLETE PENTRU PROBA SCRISĂ ȘI SUGESTII DE REZOLVARE

VARIANTA 1	205
VARIANTA 2	208
VARIANTA 3	211
VARIANTA 4	213
VARIANTA 5	216
VARIANTA 6	218
VARIANTA 7	221
VARIANTA 8	223
VARIANTA 9	226
VARIANTA 10	229

SUGESTII DE REZOLVARE

• Varianta 1	233
• Varianta 2	236
• Varianta 3	238
• Varianta 4	241
• Varianta 5	244
• Varianta 6	247
• Varianta 7	250
• Varianta 8	252
• Varianta 9	255
• Varianta 10	258

NOȚIUNI TEORETICE

TABEL SINOPTIC CU SUBIECTELE PROPUSE (EPOCI ȘI CURENTE LITERARE, AUTORI, TEXTE-SUPPORT)

CAPITOLUL I. TESTE PENTRU EXERSAREA SUBIECTELOR I ȘI AL II-LEA	296
CAPITOLUL II. 10 VARIANTE COMPLETE	307

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

FUNDAMENTE ALE CULTURII ROMÂNE (ORIGINILE ȘI EVOLUȚIA LIMBII ROMÂNE)

Testul 1

I. Con-textul nonliterar (50 de puncte)

Citește următorul fragment:

La Roma ne-am statornicit pentru vreo zece zile. Potrivit planului dinainte socotit, am cules și aici splendorile scrise la carte, în Baedeker. Spre deosebire de toți străinii ce descindeau în urbea celor șapte coline, noi românii, din motive știute numai nouă, acordam, în ordinea revelațiilor ce ne așteptau, o întâietate Forului lui Traian. Ne spuse cineva că lângă columna împăratului, de obârșie iberică, a fost găsit nu de mult, odihnindu-se în cojocul său, ca sub un brad carpatic, Badea Cârțan, ciobanul care a venit pe jos din Țara Făgărașului până aci, călăuzit nu de Baedeker, ci numai de nostalgie milenare.

Pe lista celor de văzut urma numaidecât Forul Roman cu toate ale sale, de la cele mai vechi vestigii etrusce până la cutare templu cezarian. Forul, care în închipuirea noastră se umplea de toată măreția și stricăciunea vremurilor, de toate triumfurile și spaimele epocelor, ne chema iarăși și iarăși. Și nu era zi să nu-l traversăm cel puțin o dată. Găsindu-ne la fața locului, s-a făcut că am simțit odată în noi ca un imbold actoricesc de a reconstitui asasinarea lui Iuliu Cezar. Spectacolul, ce ni-l dam, era, firește, hrănit, de unele înclinări însușite de prin romanele polițiste, căci nu ne mulțumeam cu aproximații, ci căutam amănuntele ce ar putea duce la identificarea asasinilor. [...]

Câteva zile în șir vizitarăm Vaticanul. [...] În Sixtină ne-am oprit. Ne-am oprit îndelung. Aci ne luam răgaz, căci fiecare devenea pentru sine însuși un caz de conștiință. Căutam parcă martori ai vieții noastre, în fața lui Christos cel de Sus, care ținea judecata din urmă.

Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*

A. Scrie, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței (*Forul...*) *ne chema iarăși și iarăși*. **6 puncte**
2. Menționează o consecință a vizitării Forului Roman de către grupul de turiști din care făcea parte Lucian Blaga, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează originea și numele ciobanului care a venit pe jos la Columna lui Traian, justificându-ți răspunsul cu o secvență din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care vizitatorii s-au oprit în Capela Sixtină, valorificând textul dat. **6 puncte**

5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură specifică românilor care au vizitat Roma, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă este sau nu utilă documentarea înaintea vizitării unei metropole culturale, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din lucrarea *Hronicul și cântecul vârstelor* de Lucian Blaga, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

II. Textul literar (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice în textul dat.

*Peste pod cu mii de coifuri trece-a Romei grea mărire
Soarele orbește-n ceruri de a armelor lucire,
Scuturi ard, carăle treier și vuiesc asurzitor;
Iar Saturn, cu fruntea ninsă stând pe steaua-i alburie
Și-aruncând ochii lui turburi peste-a vremii-mpărăție,
Aiurind întreabă lumea: – Și aceia-s muritori?*

*Colo unde stau Carpații cu de stânci înalte coaste,
Unde paltinii pe dealuri se înșir ca mândră oaste,
Munții țeapăna lor frunte o suiau-n-albastre bolți,
Stau tăcuți ostașii Romei, ridicând fruntea lor lată,
Strălucitele lor coifuri, la stâncimea detunată,
Unde ultima cetate ridica-n nori a ei colți.*

*Nori ca de bazalt de aspri se zidesc pe-albastra boltă,
Parc-auzi a Mării Negre și a Dunării revoltă
Și a lumii-ncheieture parcă le auzi trăsniind;
Răsculatu-s-a-Universul contra globului din aer?
Stelele-n oștiri se mișcă? Împărații sori se-ncaier?
Moare lumea? Cade Roma? Surpă cerul pe pământ?*

*Nu. ...Din fundul Mării Negre, din înalte-adânce hale,
Dintre stânce arcuite în gigantice portale
Oastea zeilor Daciei în lungi șiruri au ieșit –
Și Zamolx, cu uraganul cel bătrân, prin drum de nouri,
Mișcă caii lui de fulger și-a lui car. Călări pe bouri,
A lui oaste luminoasă îl urma din răsărit. [...]*

Și-n zenit opri oștirea-i peste armia romană.
— Decebal! el strigă-n noui – îi detun, îi iau la goană
Și Danubiul o să beie a lor sacre legiuni.
Decebal s-arată palid în fereasta naltă-ngustă
Și coroana și-o ridică cătr-imaginea augustă
Și se uită cu durere la divinii săi străbuni.

Iar pe plaiuri verzi de munte oștile-urbei risipite
Privesc cerul, zeii dacici, armiile lor pornite –
Rupt e șirul lor pe-alocuri de al soarelui foc roș.
Pe un trunchi înalt de stâncă chiar cezarul stă-n uimire:
— Ridicați semnele urbei înspre-a cerului oștire
Și strigați: Cu noi e Roma! – Codri-adânci și-ntunecoși

Clocotesc de lungul freamăt și de-a armelor sunare.
Armia: „Cu noi e Roma!” Acvilele-i ard în soare.
Van din Sarmisegetuza vin săgeți în roșii ploi,
Scuturi se îndrept spre dânsa, oprind grindina de-aramă,
Zeii urlă – stânci se clatin, norii-n fâșii se distramă
Și de fulgeri lungi șiroaie curg în munții ruți și goi.

Mihai Eminescu, *Memento mori* (fragment)

Notă

Pentru conținut, vei primi 6 puncte, iar pentru redactare, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

EXERSEAZĂ MAI MULT!

Recitește textul de mai sus. Scrie, în minimum 50 de cuvinte, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Evidențiază rolul stilistic al utilizării substantivelor proprii în textul dat.
2. Prezintă două trăsături ale descrierii artistice, valorificând fragmentul dat.
3. Comentează rolul hiperbolei în evocarea războiului daco-roman din fragmentul dat.
4. Prezintă realizarea artistică, în fragmentul dat, a două trăsături ale romantismului.
5. Menționează două deosebiri dintre descrierea războiului daco-roman în poemul eminescian și cea din următorul text de Eduard Nemeth:

Încălcările prevederilor tratatului din 102 au determinat începerea celui de-al doilea război al lui Traian împotriva lui Decebal. În acest conflict s-a reluat practic ofensiva de pe pozițiile ocupate de romani în primul război. Armata romană din zonă cuprindea acum probabil 15 legiuni și numeroase trupe auxiliare, astfel că efectivul total

se ridica la aproximativ 150.000 de soldați. Traian a revenit în Dacia în vara anului 105, trecând Dunărea pe podul de la Drobeta.

Luptele duse de romani, „mai degrabă cu chibzuință decât cu avânt nemăsurat” (Cassius Dio, Istoria Romană, LXVIII, 14), au avut ca final ocuparea întregii zone a Munților Orăștiei. Decebal a reușit să scape din încercuire, dar a fost urmărit de un detașament de călăreți. Ajuns din urmă, el a preferat suicidul căderii în prizonierat și umilirii în alaiul triumfal al lui Traian la Roma. Cadavrul său a fost decapitat de Tiberius Claudius Maximus, un subofițer roman, care a și dus capul lui Decebal împăratului Traian.

Eduard Nemeth, *Al doilea război daco-roman: un exemplu de chibzuință*,

www.historia.ro

Testul 2

I. Con-textul nonliterar (50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Limba română în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea Epoca veche din istoria limbii române literare

Aproximativ două secole și jumătate durează epoca veche din istoria limbii române, ca limbă de cultură.

Convențional, limitele perioadei sunt fixate de anii 1521 și 1780. Traduse în evenimente culturale, aceste date indică „cel mai vechi text în limba română”, **Scrisoarea lui Neacșu**, și „prima gramatică românească tipărită”, **Elementa linguae daco-romanae sive valachicae** de Samuel Micu și Gh. Șincai (momentul este simbolic pentru Școala Ardeleană și, prin extensie, pentru trecerea spre epoca modernă a culturii naționale). [...]

Cel mai vechi document scris în limba română, cunoscut și păstrat până azi, este **Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung**, adresată lui Johannes Benkner, judele Brașovului. Scrisoarea nu este datată, dar analiza diverselor elemente de ordin istoric a permis să se stabilească anul redactării (N. Iorga), luna și ziua: 29 sau 30 iunie 1521. Astăzi, scrierea interesează probabil mai puțin ca sursă de informație istorică despre o posibilă incursiune a turcilor peste Dunăre, în schimb, reprezintă primul monument românesc de limbă și stil. Construcția riguroasă a textului relevă un model sau un protocol de redactare, consecvent aplicat și în numeroase scrisori românești din a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Se remarcă formulele epistolare ceremonioase – inițiale și finale – cu rol de adresare și de măgulire a destinatarului (aici în slavonă), fragmentarea mesajului propriu-zis și dispunerea lui gradată, pe tranșe de informație, anunțate de un semnal lingvistic de atragere a atenției (adv. slavon I pak „și iar”), precum și coerența sintactico-semantică a textului în ansamblu.

Majoritatea filologilor români au convingerea că deprinderea de a scrie în limba maternă este de dată mai veche: „De fapt, trebuie să se fi scris românește întotdeauna, sporadic și pentru nevoi particulare”, afirma cu autoritate Al. Rosetti (1968, p. 468).

Maria Cvasnii Cătănescu, *Limba română. Origini și dezvoltare*

A. Scrie, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

1. Indică sensul din text al secvenței *o posibilă incursiune a turcilor peste Dunăre*.
6 puncte
2. Menționează titlul complet al celui mai vechi document scris în limba română.
6 puncte
3. Precizează numele istoricului care a datat scrisoarea, justificându-ți răspunsul cu o secvență din textul dat.
6 puncte
4. Explică motivul pentru care boierul Neacșu îi scrie lui Johannes Benkner, așa cum se desprinde din textul dat.
6 puncte
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, în ce constă valoarea literară a *Scrisorii lui Neacșu*, document considerat de autoarea textului citat drept *primul monument românesc de limbă și stil*.
6 puncte

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă este sau nu necesar pentru un tânăr ca, în contextul globalizării actuale, să cunoască primele evenimente culturale din istoria limbii naționale, raportându-te atât la informațiile din fragmentul citat, cât și la experiența personală sau culturală.
20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;
14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea.
6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

II. Textul literar (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, două trăsături ale textului epistolar.

„*Mudromu i plemenitomu i cistitomu I Bgom darovannomu župan Hanăș Begner ot Brașov, mnog zdravie ot Neacșul ot Długopole*”. [n.n. formulă epistolară introductivă specifică vremii: „Preaînțeleptului și nobilului și cinstuitului și de Dumnezeu dăruitului jupân Hanăș Begner din Brașov, multă sănătate de la Neacșul din Câmpulung”].

I pak [n.n. „și iarăși”] dau știre domnie tale *za* [n.n. „despre”] lucrul turcilor, cum am auzit eu că împăratul au ieșit den Sofiia și amintrea nu e. Și se-au dus în sus pre Dunăre. *I pak* să știi Domniia ta că au venit un om de la Nicopole de mie mi-au spus că au văzut cu ochii lui că au trecut ceale corabii ce știi și Domniia ta pre Dunăre în sus. *I pak* să știi că bagă den toate orașele câte 50 de oameni să fie în ajutor în corăbii. *I pak* să știi cumu se-au prins nește meșteri den Țarigrad cum vor trece aceale corabii la locul cela strimtul ce știi și Domniia ta. *I pak* spui domnietale de lucrul lui Mahamet-Beg, cum am auzit de boiari ce sunt megiaș¹

¹ *megieș* – vecin